

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾
z dnia 15 lutego 2010 r.

w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których
normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej²⁾

WYŁĄCZNIE FRAGMENTY ROZPORZĄDZENIA DOTYCZĄCE TRZODY CHLEWNEJ

Na podstawie art. 12 ust. 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 2. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 4) gospodarstwo - miejsce produkcji, w którym utrzymuje się zwierzęta;
- 6) knur - samca z gatunku świnia, który osiągnął dojrzałość płciową i jest przeznaczony do celów rozplodowych;
- 7) knurek hodowlany - młodego samca z gatunku świnia, przeznaczonego do celów rozplodowych, od ukończenia 10. tygodnia życia do pierwszego krycia;
- 11) locha - samicę z gatunku świnia po pierwszym wyproszeniu:
 - a) między okresem okołoporodowym a odsadzeniem prosiąt albo
 - b) w okresie między odsadzeniem prosiąt a okresem okołoporodowym;
- 12) loszka - samicę z gatunku świnia, po osiągnięciu dojrzałości płciowej do pierwszego wyproszenia;
- 13) loszka hodowlana - loszkę przeznaczoną do celów rozplodowych;
- 15) prosię - młode zwierzę z gatunku świnia, bez względu na płeć, od urodzenia do odsadzenia;
- 17) ściółka - suchy, miękki, dobrze nasiąkający materiał, w szczególności słomę lub trociny, kładziony na podłogę w pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta, lub w klatkach w celu zapewnienia zwierzętom uczucia suchości i ciepła oraz stwarzający im warunki dla spełniania potrzeb etologicznych;
- 18) świnia - zwierzę z gatunku świnia, bez względu na wiek, przeznaczone do celów hodowlanych lub do tuczu;
- 19) tucznik - młode zwierzę z gatunku świnia przeznaczone do tuczu, bez względu na płeć, od ukończenia 10. tygodnia życia do dnia uboju;
- 20) warchlak - młode zwierzę z gatunku świnia, od odsadzenia do ukończenia 10. tygodnia życia;

§ 3. 1. Cielęta i świnie utrzymuje się:

- 1) w pomieszczeniu przeznaczonym do ich utrzymywania;
- 2) w systemie otwartym.

3. Zwierzętom, o których mowa w ust. 1 i 2, utrzymywanym w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2, zapewnia się możliwość ochrony przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zwierzętami drapieżnymi.

§ 4. 1. Zwierzętom wymienionym w § 1 zapewnia się opiekę i warunki utrzymywania uwzględniające minimalne normy powierzchni w zależności od systemów utrzymywania.

2. Zwierzęta wymienione w § 1 utrzymuje się w warunkach:

- 1) nieszkodliwych dla ich zdrowia oraz niepowodujących urazów, uszkodzeń ciała lub cierpień;
- 2) zapewniających im swobodę ruchu, a w szczególności możliwość kładzenia się, wstawania oraz leżenia;
- 3) umożliwiających kontakt wzrokowy z innymi zwierzętami.

3. Loszki i lochy w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin prosięcia oraz w okresie prosięcia mogą być utrzymywane w warunkach, w których nie mają kontaktu wzrokowego z innymi zwierzętami.

§ 5. 1. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, oświetla się przystosowanym dla danego gatunku zwierząt światłem sztucznym lub zapewnia dostęp światła naturalnego.

6. Świnie utrzymuje się w pomieszczeniach przeznaczonych do ich utrzymywania, oświetlonych co najmniej przez 8 godzin dziennie światłem sztucznym o natężeniu co najmniej 40 lux.

§ 6. 1. Cielęta, świnie lub kury nioski dogląda się co najmniej raz dziennie.

4. W celu umożliwienia kontroli pomieszczeń, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, i doglądania umieszczonych w nich zwierząt o każdej porze pomieszczenia te wyposaża się w stałe lub przenośne oświetlenie sztuczne.

§ 7. 1. Pomieszczenia, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, ich wyposażenie oraz sprzęt używany przy utrzymywaniu tych zwierząt:

1) wykonuje się z materiałów nieszkodliwych dla zdrowia zwierząt oraz nadających się do czyszczenia i odkażania;

2) czyści się i odkaża.

2. Odchody zwierząt wymienionych w § 1 oraz niezjedzone resztki paszy usuwa się z pomieszczeń, w których utrzymuje się te zwierzęta, tak często, aby uniknąć wydzielania się nieprzyjemnych woni i zanieczyszczenia paszy lub wody. Pomieszczenia te zabezpiecza się przed muchami i gryzoniami.

3. Wyposażenie i sprzęt przeznaczone do karmienia i pojenia zwierząt wymienionych w § 1 umieszcza się w taki sposób, aby zminimalizować możliwość zanieczyszczenia paszy lub wody oraz ułatwić bezkonfliktowy dostęp tych zwierząt do paszy i wody.

4. Wyposażenie i sprzęt, o którym mowa w ust. 1:

1) powinny być tak skonstruowane, umieszczone, obsługiwane i utrzymywane, aby nie powodowały nadmiernego hałasu;

2) sprawdza się co najmniej raz dziennie, a wykryte usterki niezwłocznie usuwa.

5. Podłoga w pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, powinna być twarda, równa i stabilna, a jej powierzchnia gładka i nieśliska.

§ 8. 1. W pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, obieg powietrza, stopień zapylenia, temperaturę, względną wilgotność powietrza i stężenie gazów utrzymuje się na poziomie nieszkodliwym dla zwierząt.

2. W przypadku wyposażenia pomieszczeń, o których mowa w ust. 1, w mechaniczny lub automatyczny system wentylacji system ten łączy się z:

1) systemem alarmowym sygnalizującym awarię systemu wentylacyjnego;

2) systemem wentylacji awaryjnej.

§ 9. Instalację elektryczną w pomieszczeniach, w których utrzymuje się zwierzęta wymienione w § 1, wykonuje się w sposób określony w przepisach Prawa budowlanego.

§ 10. 1. Cielętom i **świniom powyżej 2. tygodnia życia**, kurom nioskom i kurczętom brojlerom zapewnia się stały dostęp do wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. Urządzenia do pojenia instaluje się w sposób zabezpieczający wodę przed wylewaniem się.

§ 11. Zwierzęta wymienione w § 1 karmi się paszą dostosowaną do ich gatunku, wieku, masy ciała i stanu fizjologicznego.

3. Świnie karmi się co najmniej raz dziennie, a jeżeli utrzymuje się je grupowo - zapewnia się im dostęp do paszy w tym samym czasie.

4. Lochom w okresie między odsadzeniem prosiąt a okresem okołoporodowym i loszkom zapewnia się wystarczającą ilość pokarmu wysokoenergetycznego oraz pokarmu objętościowego lub wysokowłóknistego.

§ 14. 1. Chore lub ranne zwierzęta wymienione w § 1 niezwłocznie otacza się opieką, a w razie potrzeby izoluje.

2. Jeżeli wymaga tego stan zdrowia zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1, zwierzę to utrzymuje się na ściółce.

Rozdział 3

Minimalne warunki utrzymywania świń

§ 19. 1. Świnie utrzymywane w gospodarstwie w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, utrzymuje się w kojcu na ściółce lub bez ściółki:

- 1) pojedynczo;
- 2) grupowo.

2. Świń nie utrzymuje się na uwięzi.

3. W przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2:

- 1) w grupę łączy się zwierzęta o zbliżonym wieku;
- 2) podejmuje się działania minimalizujące agresję i zapobiegające walkom zwierząt, w szczególności te, o których mowa w ust. 4 i § 21.

4. Utrzymywane grupowo świnie chore, zranione, wykazujące agresję lub atakowane przez inne zwierzęta czasowo utrzymuje się pojedynczo.

5. **Lochy i loszki od 4. tygodnia po pokryciu do tygodnia przed przewidywanym terminem prośnienia utrzymuje się grupowo.**

6. W przypadku gdy w gospodarstwie utrzymuje się **mniej niż 10 sztuk** loch lub loszek, o których mowa w ust. 5, można je utrzymywać pojedynczo.

§ 20. 1. Kojec, w którym utrzymuje się lochy i loszki w tygodniu poprzedzającym przewidywany termin ich proszenia, **zaopatruje się w materiał umożliwiający budowę gniazda**, chyba że nie jest to możliwe ze względu na stosowany w gospodarstwie system odprowadzania gnojowicy.

2. Prośne lochy i loszki umieszczone w kojcach do proszenia:

- 1) czyści się dokładnie;
- 2) poddaje się zabiegom przeciwko zewnętrznym i wewnętrznym pasożytom, jeżeli to konieczne.

3. Powierzchnia kojca do proszenia powinna umożliwiać proszenie naturalne lub zapewniać osobie obsługującej dostęp do zwierzęcia.

4. Kojec buduje się w sposób zapewniający prosiętom swobodny dostęp do karmiącej lochy.

5. W przypadku utrzymywania loch z prosiętami:

- 1) kojec wyposaża się w przegrodę zapobiegającą przygnieceniu prosiąt przez lochę;
- 2) w kojcu wydziela się część ze ściółką o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek prosiąt.

§ 21. Świnom zapewnia się stały dostęp do materiałów i przedmiotów absorbujących ich uwagę, w szczególności słomy, siana, drewna i trocin, o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na ich zdrowie.

§ 22. 1. **Prosięta odsadza się nie wcześniej niż w 28. dniu od dnia ich urodzenia**, chyba że wystąpi zagrożenie zdrowia lochy lub prosięcia.

2. Prosięta mogą być odsadzone także z innej przyczyny niż określona w ust. 1, nie wcześniej jednak niż w 21. dniu od dnia urodzenia, jeżeli po odsadzeniu zostaną umieszczone w pomieszczeniu uprzednio oczyszczonym, odkażonym i odizolowanym od pomieszczeń, w których utrzymuje się lochy.

§ 23. 1. Świnie poddaje się zabiegom:

- 1) diagnostycznym i leczniczym;
- 2) związanym z:
 - a) identyfikacją,
 - b) redukcją kłów u prosiąt i knurów,
 - c) obcinaniem części ogona,
 - d) kastracją samców,
 - e) kolczykowaniem nosa u świń utrzymywanych w systemie, o którym mowa w § 3 ust. 1 pkt 2.

2. Redukcję kłów u prosiąt i knurów wykonuje się:

1) przez ich ścieranie lub obcinanie, z pozostawieniem nienaruszonej, gładkiej powierzchni;

2) nie później niż w 7. dniu życia prosięcia.

3. Kastrację samców świń wykonuje się z zastosowaniem technik niepowodujących rozrywania tkanek.

4. Zabiegi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b i c, wykonuje się jedynie ze względu na bezpieczeństwo świń, w tym w celu przeciwdziałania okaleczeniu innych świń.

5. Przed wykonaniem zabiegów, o których mowa w ust. 4, podejmuje się środki zapobiegające okaleczeniu świń, w szczególności zmieniając warunki ich utrzymywania.

6. Zabiegi, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. c i d, mogą być wykonane u świń po ukończeniu 7. dnia życia, wyłącznie po zastosowaniu długotrwałego znieczulenia.

§ 24. 1. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, powinna wynosić w przypadku utrzymywania:

1) knurów pojedynczo - co najmniej 6 m², a gdy krycie odbywa się w kojcu - co najmniej 10 m²;

2) loch w okresie porodu i odchowu prosiąt ssących - co najmniej 3,5 m²;

3) knurów pojedynczo i loszek hodowlanych o masie ciała od 30 do 110 kg - co najmniej 2,7 m².

2. W przypadku utrzymywania loch pojedynczo wymiary kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, powinny wynosić co najmniej:

1) długość - długość zwierzęcia powiększona o 0,3 m, nie mniej jednak niż 2 m;

2) szerokość - 0,6 m.

3. Powierzchnia kojca, o którym mowa w § 19 ust. 1, w przeliczeniu na jedną sztukę powinna wynosić, w przypadku utrzymywania grupowo:

1) knurów - co najmniej 6 m²;

2) warchlaków i tuczników o masie ciała:

a) do 10 kg - co najmniej 0,15 m²,

b) powyżej 10 do 20 kg - co najmniej 0,2 m²,

c) powyżej 20 do 30 kg - co najmniej 0,3 m²,

d) powyżej 30 do 50 kg - co najmniej 0,4 m²,

e) powyżej 50 do 85 kg - co najmniej 0,55 m²,

f) powyżej 85 do 110 kg - co najmniej 0,65 m²,

g) powyżej 110 kg - co najmniej 1 m²;

3) knurków i loszek hodowlanych o masie ciała powyżej 30 do 110 kg - co najmniej 1,4 m²;

4) loch - co najmniej 2,25 m², przy czym w przypadku loch prośnych co najmniej 1,3 m² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża - otwory odpływowe;

5) loszek po pokryciu - co najmniej 1,64 m², przy czym co najmniej 0,95 m² powierzchni kojca powinno stanowić stałe podłoże i nie więcej niż 15 % tego podłoża - otwory odpływowe.

4. Powierzchnia kojca, o której mowa w ust. 3 pkt 4 i 5, w przypadku utrzymywania w grupie loch lub loszek po pokryciu:

- 1) do 5 sztuk - powinna być większa o 10 %;
- 2) powyżej 39 sztuk - może być mniejsza o 10 %.

5. W przypadku utrzymywania w gospodarstwie co najmniej 10 loch lub loszek, w okresie, o którym mowa w § 19 ust. 5, długość każdego z boków kojca powinna wynosić w przypadku grup:

- 1) do 5 sztuk - co najmniej 2,41 m;
- 2) powyżej 5 sztuk - co najmniej 2,81 m.

§ 25. W przypadku utrzymywania świń w systemie, o którym mowa w:

- 1) § 19 ust. 1 pkt 2, na betonowej podłodze szczelinowej:

a) szerokość otworów w podłodze nie może wynosić w przypadku:

- prosiąt - więcej niż 11 mm,
- warchlaków, loszek i knurków hodowlanych - więcej niż 14 mm,
- tuczników - więcej niż 18 mm,
- loszek po pokryciu lub loch - więcej niż 20 mm,

b) szerokość beleczki w podłodze powinna wynosić w przypadku:

- prosiąt i warchlaków - co najmniej 50 mm,
- tuczników, loszek i knurków hodowlanych, loszek po pokryciu lub loch - co najmniej 80 mm;

- 2) § 3 ust. 1 pkt 2, (*w systemie otwartym*) powierzchnia utrzymywania w przeliczeniu na dorosłą sztukę powinna wynosić co najmniej 15 m².

§ 26. W pomieszczeniach, w których utrzymuje się świnie:

1) hałas:

- a) nie powinien być stały lub wywoływany nagle,
- b) jego natężenie nie powinno przekraczać 85 dB; *(przykład: głośna muzyka w pomieszczeniu, klakson samochodu)*

2) stężenie:

- a) dwutlenku węgla (CO₂) nie powinno przekraczać 3 000 ppm,
- b) siarkowodoru (H₂S) nie powinno przekraczać 5 ppm;

3) koncentracja amoniaku (NH₃) nie powinna przekraczać 20 ppm.

(pomiar przyrządem)

§ 42. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2010 r.4)